

Efeziërs 2: 1-22

Opbouw

Nadat Paulus zijn gebed beëindigd heeft, vervolgt hij zijn onderwijs aan de gemeente in Efeze. Met name ook hoofdstuk 2 is een leerstellig gedeelte, waar we echter tussen de regels door ook bijzondere pastorale en geestelijke zorg bespeuren bij Paulus voor de gemeente. Het tweede hoofdstuk bestaat uit drie gedeelten:

2:1-7 Kinderen des toorns, opgewekt om met Christus Zijn genade te tonen

2:8-10 Gods bestemming voor de mens

2:11-22 De scheidsmuur is weggefallen en Jood en heiden zijn tot één Lichaam verbonden, op het fundament gelegd door apostelen en profeten.

Met name het eerste gedeelte wordt door Paulus gebruikt om duidelijk te maken dat hij het feit van de zonde niet wil wegedeneren of de tegenstelling tussen God en mensen wil opheffen, zoals de latere gnostische dwalingen in die tijd aangaven. De term Pleroma, die we in het laatste vers van hoofdstuk 1:23 tegen komen refereert aan Gnostische termen, maar zoals Paulus enerzijds zich afschermt tegen de grote gevaren van het Judaïsme, met haar terugkeer naar de schaduwdiensten van het Oude Testament, keert hij zich anderzijds af van de denkwijze die later zou uitgroeien tot de Gnostiek, die met haar dwaalleringen de mens niet meer als zondaar zag. Het tweede gedeelte benadrukt het gered zijn door genade. Paulus sluit daarbij weer zeer dicht aan bij de beleving van de joodse christenen in Efeze, door te wijzen op de genade die geschonken is door God en er daarom geen stof tot roemen is ons zelf. Hij geeft dan weer wat de Tenach zegt en ook wat gezegd wordt in Jes. 64:6: *Wij zijn allen geworden als een onreine, al onze gerechtigheden als een bezoedeld kleet, wij vielen allen af als het loof en onze ongerechtigheden voerden ons weg als de wind.*

In het laatste gedeelte van dit hoofdstuk gaat Paulus zeer diep in op de verhouding tussen Israël en de heidenen. Hij toont overtuigend aan voor de heiden het belang van het verbonden zijn met het volk van Israël, dat Hij verkozen heeft, om als voorbeeld voor de volkeren te dienen. Duidelijk is dat het God gaat om een woonplaats voor Hemzelf onder en tussen de mensen. God wil bij ons wonen. (Openb. 21:3)

Anderen maken een tweedeling in dit hoofdstuk. Enerzijds gaat het over de algemene scheiding tussen God en mensen vanwege hun geestelijk dood zijn (vs. 1-10) en anderzijds over het ver verwijderd zijn van God, vooral zij die uit de heidenen zijn. (vs. 11-22).

Matta Benham geeft verder inzicht in het eerste tekstgedeelte door een schema van vier groepen, die elk drie waarheden laten zien. Dit los van de driedeling waarbij we gaan zien:

wat in het verleden is gebeurd (vs. 1-4),

wat in het heden ons deel is (vs. 4-6)

hetgeen onze toekomst is (vs. 7).

ONDERWERP	Waarheid 1	Waarheid 2	waarheid 3
Vijanden van de mens:	De wereld (vs 2)	satan als overste van de macht der lucht (vs 2)	Het vlees (vs 3)
Gevolgen van deze vijanden:	dood in zonden en misdaden (vs 1)	zonen der ongehoorzaamheid (vs 2) (Rebellie)	Kinderen des toorns (vs 3)
De weg van God in redding en zegening van de mens:	Gods rijke barmhartigheid (vs 4)	Gods grote liefde (Vs 4)	Uitnemende rijkdom van Gods genade (vs 7)
De gevolgen van Gods weg gaan:	Levend gemaakt in Christus (vs 5)	mede opgewekt met Christus (vs 6)	Mede gezet in de hemelse gewesten in Christus Jezus. (vs 6)

Exegese

- a. 3498 nekros, dood, lichamelijke dood
- b. 3900 paraptoma, vallen, fout, zonde
- c. 266 hamartia, zonde,

Paulus gaat hier dieper in op de menselijke natuur, die geestelijk dood is. Door het met nadruk spreken over de lichamelijke dood, wordt het absolute karakter van die situatie voor God aangegeven. Fouten, tekortkoming, vallen in zonde, wordt gesteld naast het algemene begrip voor zonde hamartia, wat meer de wilsbeslissing in zich heeft tot het doen van zonde.

2. *waarin gij vroeger(a) gewandeld(b) hebt overeenkomstig(c) den loop dezer wereld, overeenkomstig den overste(d) van de macht(e) der lucht(f), van den geest(g), die thans werkzaam(h) is in de kinderen(i) der ongehoorzaamheid,(j)*

- a. 4218 pote, in het verleden
- b. 4043 peripateo, rondwandelen, bezet zijn met
- c. 2596 kata, behorend tot, in overeenstemming met
- d. 758 archon, hoofd, magistraat, prins, regeerder
- e. 1849 exousia, vermogen tot, kracht, autoriteit
- f. 109 aer, luchtg. 4151 pneuma, adem, geest, levensprincipe,
- h. 1754 energeo, krachtig zijn in, uitwerken in
- i. 5207 huioi, kind, zoon,
- j. 543 apeitheia, bewuste rebellie, obstinatie,

Paulus lijkt hier te willen benadrukken dat er verschil is tussen vroeger en nu. Gij, geheel anders, bedoeld hij hier te zeggen. Niet meer rondwandelen en bezig zijn met de dingen van de wereld, zoals die zich volgens het principe van vernietiging bezig zijn te voltrekken. Veel christenen zijn zich er niet van bewust dat zij nog steeds rondwandelen in de dingen van de wereld. Zij moeten onttrokken worden aan de wereldgeesten en daar niet naar terugkeren. (Gal. 4:3+9) Paulus vindt dat wereldgezindheid één van de eerste dingen is die behoren te worden verlaten wanneer iemand christen wordt. Juist in Gal. 4: 3 benadrukt hij dat dit hoort bij het onmondig zijn. De wereld danst naar de pijpen van de prins van deze wereld, satan. Hij is bezig zich uit te werken in mensen die er voor kiezen om in bewuste rebellie te staan tegenover God. Het begrip dat hier vertaald is met ongehoorzaamheid drukt een veel sterker beeld uit, nml. de bewuste rebellie, de obstinate reactie van de onafhankelijke (autonome) mens, die het allemaal zelf wel weet. In dit verband is belangrijk dat wat 1 Sam. 15: 23 zegt: *Weerspanning is zonde der toverij*. In feite staat daar ook rebellie (Hebr. Meriy). Opmerkelijk is de verbinding in dit verband tussen bitterheid en rebellie, wat het hebreuws wil uitdrukken. Bittere mensen zijn vaak ook rebelse mensen. Zij vinden dat hun zoveel leed is aangedaan, dat ze daardoor ook niet meer gebonden zijn aan de wetten en de instellingen van God. Het begrip "*kinderen der ongehoorzaamheid*" komt op drie plaatsen voor in de bijbel. Efez. 5:6 noemt het ook, alsmede Col. 3:6. In deze laatste tekst is dit in de NBG niet letterlijk vertaald, maar ook daar staat: om welke dingen de toorn van God komt over de kinderen der ongehoorzaamheid. Zaken die behoren tot het leven in ongehoorzaamheid zijn daar: hoererij, onreinheid, hartstocht, lusten, kwaad en hebzucht, wat niets anders is dan afgoderij. Ongehoorzaamheid heeft hier de betekenis van bewuste rebellie en obstinatie, maar ook weerspanning, het niet inschikkelijk zijn, voor zich zelf kiezen. De huidige trend in onze samenleving om te leren assertief te zijn, d.w.z. voor je zelf op kunnen komen of voor je zelf te kiezen, heeft wellicht minder fraaie geestelijke wortels.

3. - *trouwens, ook wij allen(a) hebben vroeger daarin verkeerd(b), in de begeerten(c) van ons vlees(d), handelende naar den wil(e) van het vlees en van de gedachten(f), en wij waren van nature(g), evenzeer als de overigen(h), kinderen(i) des toorns(j)-,*

- a. 3956 pas, allen iedereen
- b. 390 anastrepho, zich zelf bezig houden, gesprekken voeren

- c. 1939 epithumia, verlangen, het hart stellen op, lust
- d. 4561 sarx, vlees, de menselijke natuur,
- e. 2307 thelemata, (mv) keuzes, plezier, wil (verlangens)
- f. 1271 dianoa, diepe gedachte, verbeelding /voorstellingsvermogen
- g. 5449 physis, dispositie, constitutie, natuur
- h. 3062 loipoy, de rest, de anderen, overschot
- i. 5043 teknon, voortbrengsel(fig), kinderen,
- j. 3709 orge, straf, woede, wraak

Iedereen heeft zichzelf vroeger met de geest van deze wereld bezig gehouden. We zien ook in de gesprekken die mensen voeren wat hen bezig houdt. Twee punten worden dan nader uitgewerkt: de begeerte van het vlees en het handelen naar de wil van het vlees en het hart. Waar het hart vol van is, loopt de mond van over is een bekend nederlands spreekwoord. Een te weinig gestelde vraag onder ons is: waar spreken we over? Wat vervult ons hart en onze gedachten? Vroeger spraken we nergens anders over dan wat naar ons eigen plezier was, naar het verlangen van ons vlees. We merkten dat dit vaak ook ons ging bepalen. Zonde reikt dieper dan alleen ons vlees, onze lusten en verlangens, maar het vervult ook onze gedachten. Ons voorstellingsvermogen, ons bewustzijn wordt er mee gevuld. Het woord dianoa, vertaald hier met : "gedachten" spreekt met name over ons hart. We zien dat de wil, de innerlijke wetgeving, hier in het meervoud wordt gebruikt. Mensen willen op vele verschillende manieren hun eigen verlangens bevredigen.

Doordat de mens daarin gewandeld heeft, zich bezig gehouden heeft met de werkzaamheden van de wereldgeesten, is zijn positie, net als die van elk ander, die van een kind des toorns. Eigenlijk staat hier: kinderen van straf. We mogen ook zeggen: kinderen van de rekening.

Het woord gebruikt in dit vers voor kinderen duidt iets anders aan als het woord voor kinderen in vs. 2. In vs. 2 duidt het op het zoon zijn van iets, zoals wij dat kennen van de Here Jezus in positieve zin. Vs. 2 geeft meer onze geboorte uit iemand aan, terwijl vs. 3 het woord teknon gebruikt wat ook meer de betekenis heeft van een produkt van opvoeding en milieu.

4. *God echter, die rijk(a) is aan erbarming(b), heeft, om zijn grote(c) liefde(d), waarmede Hij ons heeft liefgehad(e), ons,*

- a. 4145 plousios, weelderig, rijk, overweldigend
- b. 1656 eleos, bewogenheid, genade,
- c. 4183 polus, veel, breed, groot, lang
- d. 26 agape, liefde,
- e. 25 agapao, liefhebben in sociale of morele zin.

Tegenover het oordeel en de toorn van God gaat Paulus nu stellen de genade, de erbarming en de liefde van God. Paulus laat zien door sterke bewoordingen te kiezen, dat deze houding van God veelvoudig is en overweldigend. Het woord voor liefde is agapè, maar het wordt nog eens benadrukt door te stellen dat met die liefde God ons heeft liefgehad. Paulus sluit ook aan bij de joodse traditie van de oude synogale lofprijzing de Ahaba rabba, die luidde "Met grote liefde hebt Gij ons liefgehad, YAWEH, onze God".

5. *hoewel(a) wij dood(b) waren door de overtredingen(c) mede levend gemaakt(d) met Christus, - door genade(e) zijt gij behouden(f),*

- a. 2532 kai, hoewel, (geeft versterking aan)
- b. 3498 nekros, dood (lichaam)
- c. 3900 paroptoma, val, fout, zonde, overtreding
- d. 4806 suzoopoieo, gezamenlijk reanimeren, weer levend maken met.
- e. 5485 charis, genadig, goedgunstigheid,

Hoewel, in sterke tegenstelling dus met het volgende, wij dood zijn door ons afglijden van het rechte pad, ons vallen in zonde. Paulus wil het nog eens benadrukken dat er een tegenstelling is tussen de christen en iemand die nog onder de wereldgeesten is. Want Hij heeft ons levend gemaakt met

Christus. Het woord voor levend maken duidt op reanimeren, weer tot leven brengen. De kracht Gods waarmee Christus uit de doden opstond, werkt ook in ons. (2 Kor. 13:4, Phil. 3:10 en 2 Petr. 1:3). Gods opstandingskracht werkt in elke gelovige en maakt hem of haar weer levend. Tot slot gaat Paulus benadrukken wat de reden is van Gods plan. Het is genade geweest wat ons redde. Genade is niet een bepaalde kracht, die van God uitgaat, maar toont ons het karakter van God. Daarom is het voorwerp van onze lofprijzing ook niet Gods werk, maar Gods karakter. Zijn wezen, wie Hij is!

Het griekse woord "Charis" betekent genade, goedgunstigheid. Het heeft in zich zich: vriendelijkheid die zich richt op iemand die het niet verdiend heeft. Op vele plaatsen wordt dit begrip gebruikt. Dit hoofdthema van Paulus prediking wordt o.a. in Romeinen 6-8 uitvoerig uit de doeken gedaan.

In het hebreuws worden verschillende woorden gebruikt die duiden op genade:

Chên(2580), genade, schoonheid, vriendelijkheid, genegenheid, aanvaarding (66x) Gen 6:8
Mozes vindt genade bij God, Gen. 18:3,

Chanan (2603): liefde voor iemand van lage komaf, medelijden (70x). Gen. 33:5+11, Jacob t.o.v. Ezau

Chesed (2617): trouw, goedheid en liefde. (241x) Gen. 19:19, Ps. 136

Kaparoeth (3727): de zetel van genade, namelijk de ark des verbonds in de tabernakel, daar waar de verzoening plaatsvindt. (22x) Lev. 16:2+13

Racham (7355): de sterke liefde, zoals een moeder die voor haar zuigeling heeft. (44x) Exod. 33:19, Deut. 30:3, Jes 14: 1, Jes. 54:8+10

Het lijkt er op dat het karakter van God in het NT meer uitgedrukt wordt door genade in de vorm van liefde, terwijl in het OT het accent meer ligt op trouw en zorg.

6. *en heeft ons mede opgewekt (a) en ons mede(b) een plaats gegeven in de hemelse gewesten(c), in Christus Jezus,*

- a. 4891 sunegeiro, doen opstaan met
- b. 4776 sukathizo, een plaats geven samen met
- c. 2032 epouranios, boven de lucht,

We zagen reeds dat we levend gemaakt zijn met Christus in Zijn opstanding. Maar het gaat verder. God heeft ons een plaats (een zetel) gegeven met Christus, die gezeten is aan de rechterhand van God in het hemelse. We mogen "aanschuiven" bij de Vader aan tafel, omdat we geadopteerde zonen zijn van Hem. We hebben een verandering meegemaakt van een kind van toorn en ongehoorzaamheid naar het zoonschap Gods. (Rom. 8:19) De schepping wacht met reikhalzend verlangen naar het openbaar worden van de geadopteerde zonen van God. Dan bereiken we onze ware bestemming. Slaven mochten geen deel nemen aan de tafel van het gezinshoofd. Zij waren van een andere orde. Maar zonen, ook geadopteerde, deelden volkomen in de rechten van de kinderen.

7. *om in de komende(a) eeuwen(b) den overweldigende(c) rijkdom (d) zijner genade te tonen (e) naar (zijn) goedertierenheid(f) over ons in Christus Jezus.*

- a. 1904 eperchomai, tussen komende
- b. 165 aion, van "aei", eeuw, continu, durend, periode, voor altijd
- c. 5235 huperballo, er tussen gegooide, overweldigend
- d. 4149 ploutos, overweldigende rijkdom
- e. 1731 endeiknumi, aan te tonen, te "indiceren"
- f. 5544 chrestotes, bruikbaarheid, uitblinken, goedheid

Zoals kinderen een eer, een kroon zijn van hun ouders, zo mogen wij als kinderen van God een beeld tonen van wie God is. Verderop werkt Paulus dat uit. (3:10 en 3:17-19) Zij mogen een indicatie geven van wie God is. Dit wijst ons op onze levensstijl. Tonen wij het karakter van God. Hebben wij een karakter wat een overweldigende indruk van genade achter laat bij mensen, van een uit willen blinken in goedheid. Willen we excellente christenen zijn? Is het beste alleen goed genoeg voor God?

8. *Want door genade zijt gij behouden(a), door(b) het geloof(c), en dat niet uit uzelf(d):*

- a. 4982, sozo, redden, bevrijden, beschermen, heel maken
- b. 1223 dia, door, kanaal,
- c. 4102 pistis, vertrouwen, constant, verzekering
- d. 5216 humon, je zelf

Opnieuw benadrukt Paulus het: Het is genade wat ons gered heeft. Redding is ook bevrijding, bescherming, heel maken (genezen). Daarbij kent God maar één weg: Geloof in de Here Jezus Christus. Het kanaal waardoor God kan en wil werken is door geloof. Geloof opent het kanaal voor God, waardoor Hij zijn liefde kan uitstorten. Er is niets van jezelf bij.

9. *het is een gave(a) van God; niet uit werken(b), opdat niemand roeme(c).*

- a. 1435 doron, een geschenk, gift, offer
- b. 2041 ergo, werken, een effort, inspanning, ploeteren
- c. 2744 kauchaomai, snoeven, beroemen

God geeft het aan hen die geloof stellen in Hem. Het is niet uit werken, zodat niemand zich zal beroemen op zich zelf of zal snoeven over wat hij of zij gedaan heeft. Paulus maakt duidelijk dat alle inspanningen en goede bedoelingen van mensen ten spijt dit ten diepste geen verlossing uitwerkt. Hij benadrukt ook weer de continue lijn van het oude en nieuwe testament. In de inleiding refereerden we reeds aan Jes. 64:6. Een gebed in Israël luidde dan ook: Onze Vader, onze Koning, wees genadig over ons en antwoord ons, want wij hebben niets gedaan van enige waarde. Handel met ons in genade en liefhebbende vriendelijkheid en red ons. Terwijl in Jeremia 9:23,24 wat betreft het roemen staat: *De wijze roeme niet op zijn wijsheid, en de sterke roeme niet op zijn kracht, de rijke roeme niet op zijn rijkdom, maar wie roeme wil, roeme hierin, dat hij verstand heeft en Mij kent, dat Ik de Here ben, die goedertierenheid, recht en gerechtigheid op aarde doe; want in zodanigen heb ik behagen, luidt het woord des Heren.*

10. *Want zijn maaksel(a) zijn wij, in Christus Jezus geschapen(b) om goede(c) werken te doen, die God tevoren bereid(d) heeft, opdat wij daarin zouden wandelen(e).*

- a. 4161 poiema, werkstuk, maaksel, produkt
- b. 2936 ktizo, geschapen, gefabriceerd, fundering
- c. 18 agathos, goed in iedere betekenis,
- d. 4282 proetoimazo, te voren bepaald, te voren bereid
- e. 4043 peripateo, wandelen in, leven met, ons zelf in zouden begeven.

"Want wij zijn het werk van Zijn handen, klaargemaakt als een bruid in Christus Jezus, tot het doen van voor Hem welgevallige taken, waarvan God tevoren heeft besloten dat dit onze levensbestemming zou bepalen", zou een letterlijke vertaling van dit gedeelte kunnen zijn. Paulus benadrukt hier sterk het recht van God als Schepper op het werk van Zijn handen. Tegelijkertijd geeft hij de tegenstelling aan met wat genoemd wordt in vs. 2, waarin staat dat wij vroeger bepaald werden door de loop van deze wereld. We zijn nu overgezet in een andere levensloop. In plaats van de weg naar de dood, gaan we nu de weg naar het echte leven, wat God voor ons bedoeld heeft.

Wat betreft de goede werken wordt hier bedoeld dat dit in alle opzichten goede werken zijn. God houdt niet van half werk, het mag in alle opzichten goed zijn. We mogen dus ook best eens van wat meer kanten naar goede werken kijken en ook daar het onvolkomene wat ons aanhangt uit te verwijderen.

11. *Bedenkt(a) daarom dat gij, die vroeger heidenen(b) waart naar het vlees(c), en onbesnedenen(d) genoemd wordt door de zogenaamde(e) besnijdenis(f), die werk van mensenhanden(g) aan het vlees is,*

- a. 3421 mnemoneuo, herinneren, aandacht besteden
- b. 1484 ethnos, heiden, natie, volk
- c. 4561 sarx, vlees, menselijke natuur, vleselijk
- d. 203 akrobustia, onbesneden zijn
- e. 3004 lego, zoals genoemd, te slapen leggen

f. 4061 peritome, besnijdenis

g. 5499 cheiropoietos, door handen gemaakt

Paulus gaat zich nu richten tot tot de specifieke plaats die de "besnijdenis" en de "heiden" (gr. ethnos, hebr. goyim) in het plan van God met Zijn gemeente inneemt. Allereerst vraagt hij hen die uit de heidenen zijn aandacht te schenken aan het feit dat zij dichterbij gekomen zijn (vs. 13). Daarmee geeft Paulus de plaats aan van de heidenen in de gemeente. Besnijdenis is van waarde voor hen die behoren tot de zogenaamde besnijdenis. Paulus kijkt dwars door het symbool van de uiterlijke besnijdenis heen, naar de werkelijke besnijdenis, nml. die van het hart. In Col 2:11 wordt dit nog nader uitgewerkt. Het gaat niet om de besnijdenis van het vlees, wat werk van mensenhanden is, maar het gaat om de besnijdenis van het hart door het afleggen van de oude menselijke natuur.

12. *dat gij te dien tijde zonder Christus waart, uitgesloten(a) van het burgerrecht(b) Israëls en vreemd(c) aan de verbonden(d) der belofte(e), zonder hoop(f) en zonder God(g) in de wereld(h).*

a. 526 appalotrio, geen deelnemer zijn

b. 4174 politeia, burgerschap,

c. 3581 xenos, vreemdeling, vreemd zijn aan

d. 1242 diatheke, verbond, testament, contract

e. 1860 epagagelia, goddelijke belofte, boodschap

f. 1680 elphis, verwachting, geloof, hoop

g. 112 atheos, zonder Godh. 2889 kosmos, wereld, ordening

De heidenen hadden geen deel aan vijf belangrijke zaken, waaruit de Jood leefde:

1. Het hele idee of concept van **de komst van de Verlosser** ontbrak in alle religies buiten Israël. We moeten begrijpen dat voor de hedendaagse joodse samenleving het idee van de Christus zo verbonden is met de heidenen, waardoor zij het niet meer kunnen herkennen als een oorspronkelijk joods gegeven.
2. Hij was uitgesloten van het *burgerschap* als deel van het volk van Israël. Het begrip "politeia", duidt echter niet zo zeer op de politieke en bestuurlijke vorm van de joodse staat, maar op het leven dat de Jood binnen zijn volk heeft. Heidenen konden dus ook niet aan het voorbeeld van anderen ontdekken wat het betekende om in een voortdurende relatie met God te leven als familie en volk. Overigens is dit de enige plaats in de Efeze brief waar over Israël gesproken wordt.
3. Het **verbond der belofte** was vreemd voor hen. Voor de Jood was het idee dat in hun geslacht de belofte van het verbond gedragen werd, zo belangrijk dat kinderloosheid bijv. als een geweldige straf van God gezien werd. De Israëliet was drager van de belofte gegeven aan Adam en Eva, maar ook van het verbond van Abraham met God, waar de belofte van de komende Messias aan verbonden was. Het verbond wordt hier sterk uitgedrukt door een woord wat gebruikt zou kunnen worden voor contract, testament. Het geeft een zich binden van partijen aan. Juist het onzekere was kenmerkend voor de heidenen in hun religies.
4. Elke religie is **zonder hoop**, indien zij buiten de God van de bijbel is. Iedereen die geen hoop heeft creëert ook voor zich zelf een illusie, waar hij of zij hoop aan ontleent. Ook in onze tijd is het gegeven van hoop bijzonder belangrijk. Ook al ontkennen belangrijke filosofen dat er hoop zou zijn en het het slechts hoopvol zou zijn om dit onder ogen te zien. Hoop betekent hier verwachting en geloof.
5. en **zonder God**. Hoop is verbonden met de éne ware God. Het veelgodendom bij de omliggende volkeren ontkende de God die zich geopenbaard had als de Ik ben die Ik ben. Het joodse denken was vervuld van het monotheïsme, dit in tegenstelling tot alle andere volkeren rondom hen. Men was zich er dus ook van bewust dat men geen andere goden kon dienen. (Zie

David H. Stern in Jewish New Testament Commentary)

13. *Maar(a) thans in Christus Jezus zijt gij, die eertijds veraf(b) waart, dichtbij(c) gekomen door het bloed(d) van Christus.*

- a. 3570 nuni, juist nu
- b. 3112 makran, op een afstand, ver weg zijn
- c. 1451 eggus, dichtbij, bij de hand
- d. 129 haima, bloed, bloedstorting

Maar nu, geeft een duidelijke verandering in de positie en de verhouding van Jood en heiden aan. De heiden is dichtbij gekomen. Hij was ver weg, maar is nu gekomen dichtbij het volk van Israël. Verderop wordt dit nog duidelijker. De verbinding voor Jood en heiden ligt in Christus. Want in Christus is geen onderscheid meer tussen volken, culturen en mensen. Gal. 3:27-29. Blijkbaar is wat Paulus aan de Efeziërs schrijft, in volkomen harmonie met wat eerst aan de Galaten geschreven werd ongeveer 47 na Christus en negen jaar later aan de Romeinen.

De kern van de eenheid tussen Jood en heiden is in het bloed (het bloedig offer) van Christus. Allen hebben gezondigd en derven de heerlijkheid Gods. Verlossing moet komen voor allen. Er is dan ook geen verschil tussen Jood en heiden in de roeping tot het heil, de verlossing door het bloed van Christus of in de beloften van God. Wel is het duidelijk dat God met de jood en de heiden elk een andere weg gegaan is.

14. *Want Hij is onze vrede(a), die de twee één heeft gemaakt(b) en den tussenmuur(c), die scheiding(d) maakte, de vijandschap(e), weggebroken(f) heeft,*

- a. 1515 eirene, vrede, voorspoed
- b. 4160 poieo, maken,
- c. 3320 mesotoichon, tussenmuur, partitie
- d. 5418 phragmos, scheiding, grens, verdelen
- e. 2189 echtra, vijandschap, haat, oppositie
- f. 3089 luo, vernietigen, smelten, kwijtraken

Christus maakt niet alleen vrede en/of voorspoed tussen Jood en heiden, Hij is ook onze vrede. Zij zijn verenigd in Hem. Door Hem is de tussenmuur die scheiding maakte afgebroken. Vanuit het joodse perspectief lijkt dit vooral te duiden op het gordijn dat tussen de mannen en de vrouwen hing in de synagoge (de M'chitzah). Toch gaat het verder. Rond de tempel in Jeruzalem was een muur gebouwd, waardoor het gebied gemarkeerd werd voor de vrouwen en tot waar de heidenen mochten komen. Gingen zij langs die muur, dan stond daar geschreven: De heiden is gewaarschuwd niet verder te gaan dan deze muur, opdat hij zich niet aan de dood blootstelt. (Flavius Josephes: Antiquities of the Jews, 15,11, Wars of the Jews). Het is opmerkelijk dat het ook deze regel was, die ook de basis vormde waarop Paulus gearresteerd werd in Jeruzalem (Hand. 21:27-30) Men beschuldigde hem er vals van dat hij Trophimus uit Efeze in de tempel gebracht had. Ongetwijfeld zullen de Efeziërs heel goed begrepen hebben wat Paulus bedoelde met de tussenmuur.

Gezien vanuit de harmonie van de Schrift betekent dat de heiden, nu deze ommuring weggenomen is, zich kan invoegen in de beloften van het verbond dat God sloot met Abraham. Voor de heiden is er nu een toegang tot alle beloften. Gal. 3: 29 zegt: Indien gij nu van Christus zijt, dan zijt gij zaad van Abraham, en naar de belofte erfgenamen. Er is geen arrogantie van de heiden naar de Jood, die zich zou moeten voegen naar de heidenen, maar er is ook geen superioriteit van de Jood die de heiden als zijn mindere in Christus zou kunnen beschouwen. Want wij zijn één gemaakt in Christus! God heeft in Zijn liefde omgezien naar de mensen en de vijandschap wordt vernietigd, ze smelt weg door liefde en zorg, we raken het kwijt door een gezegend geheugenverlies. We zien in de bediening van Christus ook dat Hij wanneer Hij aangesproken wordt door de kanaanese vrouw, als Zoon van David Hij niets doet voor haar (Matth 15:21-28 en Marc. 7:24-30) Hij benadrukt zelfs dat zij buiten die belofte stond, maar toen zij zich stelde op de basis van geloof, toen was er de ruimte voor Hem om haar zegenen met de bevrijding van haar dochter. Het zelfde gold voor de Romeinse hoofdman (Matth 8: 5-13). Beiden werden uitgesloten op grond van afstamming, maar werden gezegend en gered door geloof. De kern van het verbond met Abraham was: Geloof!

15. *doordat Hij in zijn vlees(a) de wet(b) der geboden(c), in inzettingen(d) bestaande, buiten werking gesteld(e) heeft, om in Zichzelf, vrede makende(f), de twee tot één nieuwen(g) mens te scheppen(h),*

Saret - Efeziërs hoofdstuk 2

- a. 4561, sarx, vlees, menselijke natuur, vleselijk
- b. 3551 nomos, wet (van Mozes), gebruiken
- c. 1785 entole, voorschriften,
- d. 1378 dogma, wet (maatschappelijk of kerkelijk)
- e. 2673 katargeo, onbruikbaar maken, vernielen
- f. 4160 poieo, maken,
- g. 2537 kainos, fris, nieuw
- h. 2936 ktizo, maken, scheppen

Christus heeft geleden in Zijn menselijke natuur. De bijbel is daar duidelijk over. De gebruiken van Mozes, de "dogma's" en de voorschriften van de Rabbi's (takkanot) zijn buiten werking gesteld. Hij heeft ze onbruikbaar gemaakt, of nog zwaarder uitgedrukt vernield. Het is duidelijk dat dit niet de vernietiging in hield van de Torah. Het was de Jood in de eerste christengemeente volledig vrij om de geboden die daarin opgenomen waren, te volgen. Paulus besneed bijv. op een gegeven moment ook Timotheus, ter wille van de Joden. (Hand. 16:3) Christus heeft ook nooit gezegd dat Hij gekomen is om de Torah te vernielen. Hij heeft wel gezegd dat Hij kwam om de wet te vervullen (letterlijk op te vullen) Matth. 5:17-48) De vrede die Hij gemaakt heeft is ontstaan door dat wat in Hem gebeurd is. Hij gaf zijn bloed niet alleen aan het kruis van Golgotha, maar ook toen Hij in de Hof van Getshemané bloed zweette toen alle zonde op Hem kwamen. Hij was het ook die een doornenkroon droeg en vergeving schonk aan de mannen die dit deden. In Zijn striemen is ons genezing geworden. En toen Hij opstond uit de dood was er een nieuwe weg tot God. Het grieks geeft ook ruimte voor het woord fris. Mensen die hun eerste stappen met Christus zijn, hebben vaak zo'n frisse uitstraling. Wedergeboorte is ook herscheppen. God maakt de mensen nieuw!

16. *en de twee, tot één lichaam(a) verbonden(b), weder met God te verzoenen(c) door het kruis(d), waaraan Hij de vijandschap(e) gedood(f) heeft.*

- a. 4983 soma, lichaam, lichamenlijk
- b. 297 amphotheros, er om heen
- c. 604 apokatallasso, volledig te verzoenen
- d. 4716 stauros, kruis, staak, hout
- e. 2189 echtra, vijandschap, haat, oppositie
- f. 615 apokteino, ter dood brengen, vernielen,

De twee, d.w.z. heiden en Jood zijn in één lichaam samengevoegd en verbonden. Christus heeft hen volledig verzoend met God door het kruis (het hout) van Golgotha, waaraan Hij elke oppositie of vijandschap ter dood gebracht heeft. Tussen Jood en heiden was er een vijandschap die religieus van oorsprong is. Deze vijandschap werkte zich uit op vier terreinen:

1. afgunst van de heidenen vanwege de speciale status die God verleend heeft aan Israël in de Torah;
2. de trots van de Joden vanwege hun uitverkiezing
3. de haat van de heiden tegen de Jood door diens trots;
4. de gemeenschappelijke afkeer van elkaars gebruiken. Dit is een gebruikelijke reden voor fricties tussen culturen, maar in dit geval zijn de joodse gebruiken anders vanwege een unieke reden. Zij ontwikkelden zich niet alleen, maar waren de respons van het Joodse volk op de Torah, waarbij haar geboden omgezet werden in de vorm van voorschriften.

Toen Jezus vrede bracht door te sterven aan het kruis werd deze vijandschap vernield. Omdat het exclusieve karakter voor de Joden van het leven in een relatie met God doorbroken werd. Want nu geldt voor Jood en heiden, dat alleen zij die wedergeboren zijn door de aanvaarding van het offer van Christus, ook kunnen toetreden tot het heilige der Heilige.

17. *En bij zijn komst(a) heeft Hij vrede verkondigd(b) aan u, die veraf(c) waart, en vrede aan hen, die dichtbij(d) waren;*

Saret - Efeziërs hoofdstuk 2

- a. 2064 erchomai, verschijnen, komen
- b. 2097 euaggegelizo, goed nieuws bekend maken
- c. 3112 makran, op een afstand, ver weg zijn
- d. 1451 eggus, dichtbij, bij de hand

Teruggегrepen wordt op vs. 13. Vrede voor hen die ver weg zijn en hen die dichtbij zijn. Vrede was de boodschap van het goede nieuws.

18. *want door Hem hebben wij beiden in één Geest den toegang(a) tot den Vader.*

- a. 4318 prosagoge, toegang, toelating, erkenning

Door Christus hebben wij toegang, een entreebewijs om bij de Vader te komen. Ook in dit gedeelte wordt weer het samenwerken van de Vader, de Zoon en de Geest benadrukt. Het is de Geest die één maakt. Moesten we eerst tot God komen door een lange weg van tradities (Besnijdenis, voorhof, wasvat, brandoffer, reukoffer, Heilige en alleen voor de Hogepriester: Het Heilige der Heilige.) Nu is daar die vrije toegang waardoor we binnen kunnen treden bij God. Gods heiligheid vroeg verzoening, Gods liefde maakte de weg.

19. *Zo zijt gij dan geen vreemdelingen(a) en bijwoners(b) meer, maar medeburgers(c) der heiligen en huisgenoten(d) Gods,*

- a. 3581 xenos, vreemdeling, vreemd zijn aan
- b. 3941 paroikos, een huis hebben naast, bijwoner
- c. 4847 sumpolites, medeburger, medegelovige, inwoner van de zelfde stad
- d. 3609 oikeios, van het huishouden, aanhanger, verbonden met

We worden van vreemdelingen, mensen die er naast zitten, die er buiten vallen, tot leden van het huisgezin van God. We krijgen deel aan het leven in het Koninkrijk, we worden daar een burger van, maar het gaat dieper omdat we heilige mensen zijn, van het huishouden van God. Paulus sluit ook hier in zijn taalgebruik aan bij de Joodse beleving van het Huis van God, de tempel. Consequent wordt de lijn doorgezet van uit het OT naar het NT, waarin de schaduw die er was in het OT gesteld wordt in het volle licht, waardoor het echte beeld zichtbaar gaat worden. Het originele plan van God wordt zichtbaar. (Col. 2:16-18)

Het behoren tot de oikeios, het familieverband is het deel hebben en krijgen aan de theocratische gemeenschap, waar Christus het Hoofd van is. Er is daarin een bloedband, een gemeenschappelijke afstamming, maar ook een hartsverbondenheid. Men bewoont het zelfde huis, men deelt het leven met de ander. We mogen de oikeios verbreden binnen de gemeente tot de groep waar binnen we gemeenschap hebben. Dat is de plek wat onze eerste geestelijke huis is. (gezin, celgroep, gemeente, universele gemeente). Naast een voorrecht om tot die groep te behoren, is er ook de plicht van de verantwoordelijkheid om bij te dragen aan de gemeenschap. Iedereen doet mee!

20. *gebouwd(a) op het fundament(b) van de apostelen en profeten, terwijl Christus Jezus zelf de hoeksteen(c) is.*

- a. 2026 epoikodomeo, bouwen op, oprichten
- b. 2310 themelios, fundament, grondslag, onderbouw
- c. 204 akrogoniaios, behoort tot de uiterste hoek, hoofdsteen

De gemeente wordt gebouwd op het fundamentele onderwijs van apostelen en de richtinggevende openbaring van de profeten. Christus is de hoeksteen. De hoeksteen, die soms zeer groot was, bepaalde de richting en de ligging van de muren. Apostelen geven het beleid van de gemeente aan, de leer, de kleur en de ligging, profeten de richting en het doel. We zien daarin dat Christus de bedieningen in de gemeente wilt gebruiken voor de opbouw van de gemeente. Op verschillende plaatse wordt gesproken over de hoeksteen. In het NT betreft dit de teksten Matth. 21:42, Marc. 12:10, Luc. 20:17, Hand 4: 11 (Petrus, zelf de rots genoemd, geeft aan dat Christus is de Hoeksteen), en tenslotte 1 Petr. 2:6,7. In het OT komt dit terug in Ps. 118:22 (hiernaar wordt verwezen in de evangelieën) Jes. 28:16 en Zach. 10:4. In het hebreuws (pinnah ⁶⁴³⁸) heeft de hoeksteen ook de symbolische betekenis van "prins van een volk" die haar bescherming vormt. Beeld ook van Christus

die Zijn gemeente beschermt. Rom 9:33 geeft echter ook een andere kant aan van de hoeksteen: nml. de steen des aanstoets en een rots der ergernis (1 Cor 1:23). Paulus geeft daarmee aan wat de nieuwe vijandschap zou zijn in de wereld voor christenen, nml. Christus zelf. Een wat minder gebruikelijke uitleg, maar die in het joodse denken opgang deed voor de komst van Christus was dat de hoeksteen een sluitsteen was in de gevel. Zach. 10:4 geeft daar bijvoorbeeld ook aanleiding toe. Christus is dan als hoeksteen de gevelsteen, het sluitstuk, de vervulling van de wet. Het zou dan de topgevel zijn. Wellicht is het zo dat beide uitleggingen mogelijk zijn en Christus als Alpha en Omega niet alleen het fundament is, maar ook de gevelsteen. Hij is de basis, maar is ook de heerlijkheid van het huis, waar het door z'n gevelrand vaak luister krijgt.

21. *In Hem wast(a) elk bouwwerk(b), goed in eensluitend(c), op tot een tempel(d), heilig in de Here,*

- a. 837 auxano, vergroten , groeien
- b. 3619 oikodome, bouwwerk, architectuur,
- c. 4883 sunarmologeō, dicht aan een gesloten, goed georganiseerd, onderling goed verbonden
- d. 3485 naos, tempel, heiligdom

In Christus groeit elke gemeenschap (organisme), die wanneer zij in Hem is, ook stevige onderlinge dwarsverbanden heeft, tot een tempel/heiligdom heilig in de Heer. Opnieuw zien we hier de aansluiting bij Jood en Griek. Tegelijkertijd wordt de vroegere tegenstelling opgeheven. (Gal. 3: 28). Het evangelie is immers voor de Jood een aanstoot en voor de heiden een dwaasheid. (1 Cor 1:23).

22. *in wien ook gij mede gebouwd(a) wordt tot een woonstede(b) Gods in den Geest.*

- a. 4925 sunoikodomeō, construeren, samenstellen, samen bouwen
- b. 2732 katoiketerion, verblijfplaats, woning

Het leven door de Geest, is een coöperatie tussen Gods Geest en de mens. Het grieks drukt een samen bouwen uit. Blijkbaar dus iets wat niet alleen gedaan kan worden. Gods Geest gaat ons niet voorbij, wil ook in ons wonen, maar het is een bouwwerk heilig in de Here. Steeds nadrukkelijker werkt Paulus het thema uit dat de gelovige is de tempel van God, waarin Hij onder ons wil wonen. God wil bij de mensen verkeren.

Verwerking

Stel u zelf bij het lezen van dit hoofdstuk de volgende vragen:

1. *Stel u zelf voor dat u geen christen bent. Welke tekstgedeelten zouden u dan het meest intrigeren?*
2. *Wanneer u Jood zou zijn, en u las dit gedeelte voor het eerst, wat zou u dan het meeste opvallen.*
3. *Hoe heeft God de scheidsmuur opgeheven tussen Jood en heiden.*
4. *Hoe is nu de positie van de gelovige (Jood en heiden) ten opzichte van God en ten opzichte van elkaar.*
5. *Probeer zo volledig mogelijk uit te leggen welke reactie God van ons zou verwachten naar aanleiding van de gave die genoemd wordt in vs. 8.*
6. *Paulus spreekt over een gebouw in de verzen 19-22. Probeer u dit zo concreet mogelijk voor te stellen. Hoe zou dit er uit moeten zien?*
7. *Wat zou de gemeente moeten zijn en wat zou ze moeten doen. Kijk opnieuw naar de gedeelten in Efez. 2: 19-22, maar ook naar 1:11, 1:22, 3:18-19, 4:3, 4:11-13 en 4:16.*